

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023
ABILITY ENHANCEMENT COMPULSORY COURSE (AECC-6)
English for Communication (English Compulsory) (New)
Sub. Code : 75702/80012

Day and Date : Monday, 29 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Rewrite the following sentences by choosing the correct alternatives given below. **[3]**

- a) The lighthouse keeper disappeared during _____
  - i) storm
  - ii) night
  - iii) dawn
  - iv) daylight
- b) The boy has to support his mother and _____
  - i) three sisters
  - ii) father
  - iii) brother
  - iv) two sisters
- c) The outsider in the poem 'The Mystic Drum' stands for _____
  - i) communalism
  - ii) Western imperialism
  - iii) guest
  - iv) religion

B) Answer the following questions in a word or a phrase or a sentence. **[3]**

- a) Why does the rich man give loan to the boy?
- b) Why does the fingers and hands of the soldiers are slack and useless in the poem 'Two Dead Soldiers'?
- c) What does the poet? in the poem 'Bora Ring' imply in the line '... the tribal story lost in an alien tale'.

P.T.O.

- Q2) A)** Answer the following questions in 3-4 sentences each (2 out of 3). [4]
- a) Why was it necessary to fill the post of lighthouse keeper at the earliest moment?
  - b) How does the boy create sympathy and admiration in the mind of the rich man?
  - c) Describe the beauty of nature in the poem “The Mystic Drum”.
- B)** Write a short note on the following in about 7-8 sentences (1 out of 2).[4]
- a) Life on the tower described in the story ‘The Lighthouse Keeper of Aspinwall’.
  - b) The theme of the poem ‘Two Dead Soldiers’.
- C)** Give antonyms of the following words. [2]
- a) appear
  - b) darkness

- Q3) A)** Build up a short piece of group discussion on the following topic. [8]
How to involve students in tree plantation?

OR

A friend in need is a friend indeed.

- B)** Read the passage given below and make notes using the ‘flow chart’.[8]

Chocolate Malted Snacking Cake

Malted milk powder somehow makes this chocolate snacking cake taste wholesome rather than decadent. It is a great after-school snack cake when served with a tall glass of milk. If this is too plain for your children’s taste, you can cover the top of the cake with a half recipe of the chocolate ganache glaze (without the chopped butter finger R bar) and sprinkle the glaze with 1/2 cup of crushed malted milk balls.

- a) Preheat the oven to 350°F. Grease an 8-inch square baking pan and dust it with flour, knocking out any extra.
- b) Combine the sugar, malted milk powder, flour, cocoa powder, salt and baking powder in a large mixing bowl. With a wooden spoon or electric mixer, stir in the eggs, milk, butter and vanilla until just combined.

- c) Scrape the batter into the prepared pan and smooth the top with a rubber spatula. Bake until a tooth-pick inserted in the center comes out clean, 35 to 40 minutes. Let the cake cool in the pan for about 10 minutes. Invert it onto a wire rack and then turn it right side up on a rack to cool completely.
- d) Store uneaten squares in a cake keeper or wrap in plastic and store at room temperature for up to 3 days.

OR

You are planning a trekking to your favourite place with your friends. Make notes of what you must do to get most out of this trek. Use the 'mind mapping' technique for this purpose.

- Q4) A)** You are working on a popular TV channel, where a discussion is to be projected. The topic of discussion is 'Save the nature and natural resources'.

Prepare a TV script to compare the programme, in which the topic, its importance in the present situation and the participants are introduced by you. [8]

OR

Imagine yourself as the editor of an English newspaper published from Maharashtra. Write the concluding remark of the editorial on the death of a famous film personality.

x x x

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023
HISTORY

DSE-E189 : Polity, Economy and Society Under the
Maratha's (Special Paper - XV)
Sub. Code : 75759/80059

Day and Date : Tuesday, 30 - 05 - 2023
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks : 40

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternatives given below : [5]

- a) Shahu's diary is edited by _____.
i) Ganesh Chimaji Bad ii) Raghunath Yadav
iii) Grant Duff iv) G.S. Sardesai
- b) A large number of Portuguese Sources have been preserved at _____.
i) London ii) Sri Lanka
iii) Lisbon iv) Mumbai
- c) Chhatrapati to Peshwa Transfer of Power (Sattantar) as _____ policy was the cause.
i) Chhatrapati Sambhaji ii) Chhatrapati Rajaram
iii) Chhatrapati Shahu iv) Maharani Tarabai
- d) The chief officer of the Ghats is called _____.
i) Hawaldar ii) Sabnis
iii) Shetty iv) Ghatpande
- e) The girl who is offered to Khandoba to pay her vows is called _____.
i) Kunbeen ii) Murali
iii) Dasi iv) Raksha

P.T.O.

Q2) Write short notes. (Any Three)

[15]

- Marathi Sources useful for writing history of Marathas.
- Rajaram Charitam.
- The journey of Transfer of power
- Business in the Maratha Cart village
- Untouchability

Q3) Answer in detail the following questions. (Any Two)

[20]

- Describe the features of Shivaji Maharaja's Ashta Pradhan Mandal.
- Give an account of maratha land revenue system.
- Give an account of Social System of the Maratha Period.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
  - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[5]

- अ) शाहूंची रोजनिशी ..... यांनी संपादित केली आहे.
i) गणेश चिमाजी बाड	ii) रघुनाथ यादव
iii) ग्रॉटडफ	iv) गो.स. सरदेसाई
- ब) ..... येथे पोर्तुगीज साधने मोठ्या प्रमाणात जतन करून ठेवण्यात आली आहेत.
i) लंडन	ii) श्रीलंका
iii) लिस्बन	iv) मुंबई

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) (New) Examination, March - 2023**HISTORY****DSE-E-186 : Ancient India (From 4th c. BC to 7th c. AD)****(Special Paper - XII)****Sub. Code : 75756/80056****Day and Date : Thursday, 25 - 05 - 2023****Total Marks : 40****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternatives given below : [5]

a) There were _____ guilds in Satavahana period.

i) 12	ii) 14
iii) 16	iv) 18

b) Saket is today's _____ city.

i) Prayag	ii) Ayodhya
iii) Kosala	iv) Kaushambi

c) _____ was the founder of Vakataka dynasty.

i) First Vindhyashakti	ii) First Pravarsena
iii) Prithvisen	iv) Rudrasen

P.T.O.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[5]

अ) सातवाहन काळात ..... श्रेणी होत्या.

i) 12	ii) 14
iii) 16	iv) 18

ब) साकेत म्हणजे आजचे ..... शहर होय.

i) प्रयाग	ii) अयोध्या
iii) कोसल	iv) कौशांबी

क) ..... हा वाकाटक सत्तेचा संस्थापक होता.

i) पहिला विंध्यशक्ती	ii) पहिला प्रवरसेन
iii) पृथ्वीसेन	iv) रुद्रसेन

ड) वर्धन घराण्यातील ..... च्या काळात हूणांचे आक्रमण झाले होते.

i) हर्षवर्धन	ii) प्रभाकरवर्धन
iii) राजवर्धन	iv) नरवर्धन

इ) उच्च वर्णीय स्त्रीचा कनिष्ठ वर्णीय पुरुषाशी झालेल्या विवाहास ..... म्हणत.

i) अनुलोम विवाह	ii) प्रतिलोम विवाह
iii) गंधर्व विवाह	iv) राक्षस विवाह

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

- अ) गौतमी पुत्र सातकर्णी
- ब) चंद्रगुप्त पहिला
- क) गुप्तकालीन धार्मिक जीवन
- ड) पल्लवांचे सांस्कृतिक योगदान
- इ) वेरूळ लेणी

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) सातवाहन व कुशाण काळातील व्यापाराची माहिती विशद करा.
- ब) वाकाटक सत्तेची थोडक्यात माहिती द्या.
- क) प्राचीन भारतीय स्त्रियांच्या स्थानामध्ये झालेल्या स्थित्यंतराचा आढावा घ्या.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, March - 2023

HISTORY (DSE - E 187) (Special Paper - XIII)

Medieval Indian History (1526 - 1707)

Sub. Code : 75757/80057

Day and Date : Friday, 26 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in blanks by choosing correct alternatives given below. [5]

- i) _____ started silver coin of rupee.
  - a) Babar
  - b) Sher Shah
  - c) Humayun
  - d) Shahajahan
- ii) The religion 'Din-e-Ilahi' was established by _____.
  - a) Babar
  - b) Akbar
  - c) Shahjahan
  - d) Aurangzeb
- iii) _____ battle occurred on 18th June 1576.
  - a) Panipat
  - b) Haldighat
  - c) Tarai
  - d) Sappaon
- iv) _____ types of cloths were manufactured during Mughal's period.
  - a) 40
  - b) 45
  - c) 50
  - d) 55
- v) Tajmahal of South is known as _____.
  - a) Bibi ka Makbara
  - b) Tajbawadi
  - c) Tejmahal
  - d) Satmanjil

P.T.O.

Q2) Write short notes. (Any Three)

[15]

- Akbarnama
- Malik Amber
- Gol Ghumat
- Mughal metal industry
- Battle of Ghagra

Q3) Answer the following questions in details. (Any Two)

[20]

- Give in detail information of Fransis Barniars writing.
- Examine Akbar's Rajput policy.
- Explain the central administration system of Mughal period.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[5]

- रूपया हे नाणे ..... यांनी पाडले.
अ) बाबर
ब) शेरशाह
क) हुमायून
ड) शाहजहान
- दीन-ए-इलाही धर्माची स्थापना ..... यांनी केली.
अ) बाबर
ब) अकबर
क) शाहजहान
ड) औरंगजेब
- 18 जून 1576 रोजी ..... लढाई झाली.
अ) पानिपतची
ब) हळदीघाटची
क) तराईची
ड) सपगावची
- मुघलकालीन भारतात ..... प्रकारचे कापड तयार होत होते.
अ) 40
ब) 45
क) 50
ड) 55
- दक्षिणेचा ताजमहाल ही वास्तू ..... म्हणून ओळखली जाते.
अ) बिबी का मकबरा
ब) ताजबावडी
क) तेजमहाल
ड) सात मंझील

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

- अ) अकबरनामा
- ब) मलिक अंबर
- क) गोल घुमट
- ड) विजयनगरकालीन धातू उद्योग
- इ) घाग्राचे युद्ध

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) फ्रान्सिस बर्नियरच्या लिखानाची माहिती द्या.
- ब) अकबराच्या रजपूत धोरणाचे परीक्षण करा.
- क) मुघलकालीन मध्यवर्ती प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.

101

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023
HISTORY

DSE-E188 : Making of the Modern World (16th to 19th Century)
(Special Paper - XIV)
Sub. Code : 75758/80058

Day and Date : Saturday, 27 - 05 - 2023
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks : 40

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternative given below. [5]

- a) During _____ dynasty rule the Glorious?Bloodless revolution took place.
  - i) Tudor
  - ii) Stuart
  - iii) Anjou
  - iv) Slav
- b) In _____ year the Vienna Congress was convened in Austria.
  - i) 1715
  - ii) 1835
  - iii) 1815
  - iv) 1825
- c) In the _____ state of Italy, the 'Carbonary' a revolutionary association was established.
  - i) Sicily
  - ii) Modena
  - iii) Tuscany
  - iv) Naples
- d) The _____ summit was hosted for the prime intension of partitioning the Africa.
  - i) Berlin
  - ii) Frankfurt
  - iii) Paris
  - iv) Vienna
- e) In _____ country the metals of gold and diamond was discovered.
  - i) Russia
  - ii) South Africa
  - iii) Australia
  - iv) Brazil

P.T.O.

Q2) Write Short Notes (Any Three).

- a) King James II.
- b) Young Italy.
- c) Bismarck.
- d) Imperialism.
- e) Karl Marx's Scientific Socialism.

Q3) Answer the following questions in detail. (Any Two).**[20]**

- a) Discuss the impact of the nationalism on the human history.
- b) Discuss the causes responsible for the emergence of the nationalism.
- c) Evaluate the internal and external policies of the Abraham Lincoln.

101
मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
  - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा :**[5]**

अ) ..... घराण्याच्या काळात वैभवशाली/रक्तहीन राज्यक्रांती घडून आली.

i) ट्यूडर	ii) स्टुअर्ट
iii) अँजो	iv) स्लाव

ब) ऑस्ट्रियामध्ये ..... साली व्हिण्ना या ठिकाणी परिषद भरविण्यात आले होते.

i) 1715	ii) 1835
iii) 1815	iv) 1825

- क) इटालीतील ..... राज्यात कार्बोनरी या क्रांतिकारी संघटनेची स्थापना करण्यात आली.
- i) सिसिली ii) मोडेना
iii) टस्कनी iv) नेपल्स
- ड) ..... परिषदेचा मुख्य हेतू आफ्रिकेचा फाळणी करणे हा होता.
- i) बर्लिन ii) फ्रांकफुर्ट
iii) पॅरिस iv) व्हिएन्ना
- इ) ..... देशात सोन्याच्या व हिऱ्याच्या धातूचा शोध लागला.
- i) रशिया ii) दक्षिण आफ्रिका
iii) ऑस्ट्रेलिया iv) ब्राझील

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणतीही तीन)

[15]

- अ) राजा जेम्स दुसरा
ब) यंग इटली
क) बिस्मार्क
ड) साम्राज्यवाद
इ) कार्ल मार्क्सचा शास्त्रीय समाजवाद

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) राष्ट्रवादाच्या मानवी इतिहासावरील परिणामाची चर्चा करा.
ब) साम्राज्यवादाच्या उदयासाठी कारणीभूत असलेल्या घटकांची चर्चा करा.
क) अब्राहम लिंकनचे अंतर्गत व परराष्ट्रीय धोरणाचे मूल्यमापन करा.

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023
HISTORY

DSE-E190 : Methods and Applications of History
(Special Paper - XVI)
Sub. Code : 75760/80060

Day and Date : Wednesday, 31- 05 - 2023
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks : 40

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternative given below: [5]

- a) The National Archives of India is located at ____.
- i) Madras
  - ii) Mumbai
  - iii) Delhi
  - iv) Calcutta
- b) How Many Types of Digital Archives are there?
- i) 3
  - ii) 4
  - iii) 5
  - iv) 6
- c) Govind Madgaonkar's book entitled ____ was published in 1836.
- i) Haravalele Pune
  - ii) Description of Mumbai
  - iii) History of Ahmednagar city
  - iv) History of Mumbai

P.T.O.

- d) The word 'museum' originates from the ____ language.
- i) Latin
  - ii) Greek
  - iii) English
  - iv) Dutch
- e) ____ places can be mentioned as the soul of tourism.
- i) Historical
  - ii) Religious
  - iii) Heritage
  - iv) Sightseeing

Q2) Write short notes on (any three):

[15]

- a) Government archives
- b) Importance of local historiography
- c) The importance of museums.
- d) The benefits of heritage tourism.
- e) Mixed heritage sites

Q3) Answer the following questions in detail: (any two)

[20]

- a) Explain the meaning and types of archives.
- b) Discuss the concept of local historiography in detail.
- c) Explain the definition and nature of museum.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[5]

- अ) भारताचे राष्ट्रीय पुराभिलेखागार ..... येथे आहे.
i) मद्रास	ii) मुंबई
iii) दिल्ली	iv) कलकत्ता
- ब) डिजिटल ऑर्काइव्हचे किती प्रकार आहेत?
i) 3	ii) 4
iii) 5	iv) 6
- क) इ.स. 1836 मध्ये गोविंद माडगावकरांचे ..... हे पुस्तक प्रकाशित झाले.
i) हरवलेले पुणे	ii) मुंबईचे वर्णन
iii) अहमदनगर शहराचा इतिहास	iv) मुंबईचा वृतांत
- ड) 'म्युझियम' या शब्दाची उत्पत्ती ..... भाषेतून झाली आहे.
i) लॅटिन	ii) ग्रीक
iii) इंग्रजी	iv) डच
- इ) पर्यटनाचा आत्मा म्हणून ..... स्थळांचा उल्लेख करता येईल.
i) ऐतिहासिक	ii) धार्मिक
iii) वारसा	iv) प्रेक्षणीय

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

- अ) शासकीय पुराभिलेखागारे
- ब) मौखिक इतिहासाचे महत्व
- क) संग्रहालयाचे महत्व
- ड) वारसा पर्यटनाचे फायदे
- इ) मिश्र वारसा स्थळे

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) पुराभिलेखागाराचा अर्थ सांगून पुराभिलेखागाराचे प्रकार विशद करा.
- ब) स्थानिक इतिहासलेखनाची सविस्तर चर्चा करा.
- क) वस्तूसंग्रहालयाची व्याख्या, स्वरूप स्पष्ट करा.

